СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 115. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 18. мая, 1928. VOL. XXXVI. No. 115. Jersey City, N. J., Friday, May 18, 1928. THREE CENTS.

ПРИЯТЕЛІ СМИТА ПЕРЕД СЕНАТОВИМ КОМІТЕТОМ

ПРИХИЛЬНИКИ СМИТА ХВАЛЯТЬСЯ 600 ГОЛОСАМИ, ГУВЕРОВІ.

ВАШИНГТОН, 16. мая. — Перед комітетом сенату для розгляненя видатків президіяльних кандидатів ставали нині всі особи, котрих свого часу згадував перед тим комітетом менаджер Смита як жертводавців на виборчий фонд Смита.

Всі вони без вимки отверто заявляли, що зі своїх жертв не сподіються ніяких особистих користий, а жертвували тільки тому, бо люблять Ал. Смита як людину. Вилієм Кені, котрий дав комітетови 70,000 долярів, заявив, що се не була позичка, а просто жертва та що він готов ще раз зложити таку жертву, коли Смит буде іменований кандидатом.

Того самого дня ставав перед комітетом Реш Голенд, бувший нюйорський прокуратор, котрий недавно робив агітацію за Гувером у полудневих стейтах. Свідок зізнав, що він дав по 2,000 долярів двом полудневим Муринам на передвиборчу агітацію.

Прихильники Смита подають, що їх обчислення показують, що вони можуть бути певні номінації свого приятеля на демократичній конвенції, бо вони мають повних 600 голосів. Гуверові прихильники рахують 500 делегатів.

СПАСИТЕЛІ „БРЕМЕНА" ВЖЕ БЛИЗЬКО СВОЄЇ ЦІЛИ.

СПОДІЮТЬСЯ СКОРО ВИХАТИ НА ГРІНЛІ АЙЛЕНД.

СТ. ДЖОРДЖ, Нова Фунляндія, 16. мая. — Летуни американської армії, вислані на Грінлі Айленд для ратовання літака „Бремена", що перелетів з Европи в Америку, вже прибули сюди та вибираються завтра в дальшу дорогу на Лябрадор.

На одному літаку їде пільот підприємства Юнкерса, що будувало „Бремен", котрий має забрати літак до Злучених Держав.

ЗНОВА БОМБА В ШИКАГО.

ПІДЛОЖИЛИ БОМБУ ПІД ДІМ ПРИСЯЖНОГО, ЩО МАВ ЗАСУДИТИ ОДНОГО БАНДИТА.

ШИКАГО, Илинойс, 16. мая. — Під домом Фреда В. Елке вибухла нині в ночи бомба. Вибух був такий сильний, що потряс землею на кілька блоків довкруги, розбив ґанок дому та вивалив велику діру в гостинній кімнаті. З осіб не потерпів ніхто.

Поліція догадується, що бомбу підложено з пімсти за те, що Елке був присяжним суддею на лаві, котра признала винуватим ґенґмена Юджіна Реда Лафліна, обжалованого за напад на одного нюйорського ювілерного купця. Ще на розправі піднесено закиди, що свідок Нюмен мав грозити пімстою кождому присяжному, що важивсяби голосувати проти обжалованого.

Поліція шукає за тим Нюменом, що зараз по розправі пропав без вісти.

СУД ЗАБОРОНЯЄ МАРКУ НА ЧЕСТЬ САНДІНА.

НЮ ЙОРК, 16. мая. — Всеамериканська Антиімперіялістична Ліґа видала марку, протестуючу проти американської інтервенції в Нікараґві. Почтовий уряд спротивився тому, щоби такі марки пересилати почтою. Ліґа пішла в суд, але суд потвердив становище почтового уряду, кажучи, що Америка не веде в Нікараґві імперіялістичної політики, а тільки прийшла там удержати спокій і запровадити лад. Суд опирається на заприсяжене зізнаннє секретаря стейту Келоґа.

РОЗБИШАКА МАВ ПРИЗНАТИСЯ ДО ВЕЛИКОГО РАБУНКУ.

ШИКАҐО, 16. мая. — Чарлз „Лимпі" Клівер, шикаґовський бандит, мав признатися перед поліцією, що він брав участь у нападі на зелізничий поїзд у лютім сього року, у котрому то нападі забрано з почтового воза 113,000 долярів.

„Лимпі" Клівера арештувала поліція таки в день нападу. Його арештовано в його власній хаті, де рівночасно найдено цілий арсенал оружа: револьвери, машинові кріси, бомби, динаміт, тощо. Кромі сього найдено частину добичі з грабунку. Хоча се все показувало на безсумнівну участь Клівера в нападі, Клівер уперто відмовлявся признатися до вини. Аж нині він мав сказати поліції: „Я знаю, що мої товариші пімстяться на мені смертю за те, що я зрадив, але я далі опиратися не можу. Ви мене арештували за напад на почтовий віз зовсім слушно".

УБИЙСТВО Й САМОГУБСТВО З ЛЮБОВИ.

НЮ ЙОРК, 16. мая. — Ґорасіо Колумбрес, 35-літний учитель танців, убив тут Марію Монтеро, 27-літну вчительку танців, а відтак двома вистрілами з револьвера покалічив себе так тяжко, що він помирає в шпитали.

Колумбрес та Монтеро були партнерами в школі танців. Колумбрес залюбився в Монтеро та став її намовляти одружитися. Монтеро відкидала його залицяння, а нарешті відправила його зі школи танців. Колумбрес прийшов нині до школи після науки, став ще раз намовляти дівчину до подружа, а коли дівчина відмовлялася вперто, він стрілив до неї з револьвера й убив її на місци. Заким на крик її товаришки, що з нею живе, наспіла поліція, Колумбрес уже постріляв себе смертельно.

УКРАЇНСЬКА „ГРОМАДА" В ПАРИЖІ НА ПЕРЕДОДНІ НОВОГО РОЗВАЛУ.

З одного боку „тризубці", а з другого новозорганізовані большевики всіма силами старалися підточити одиноку незалежну ні від Поляків, ні від большевиків Українську Громаду у Франції. Тепер надійшли відомости про чергову інвазію парижських большевиків. Дня 28. квітня с. р. на загальні збори Громади несподівано вскочило 30 большевиків, які зажадали, щоби їх приняли до Громади. Коли би голова громади Стасів не допустив був узагалі до балачок, а попросту викинув непрошених гостей, то певно збори закінчились би були як звичайно, але п. Стасів допустив до голосовання. По статуту треба було мати 2/3 голосів, і хоч большевики не зібрали потрібного числа, оголосили себе повноправними учасниками зборів та приступили до виборів президії Громади.

Старі члени на знак протесту покинули галю. Це вже другий з черги „напад". Перший раз було подібне в Сан-Дені (передмістя Парижа). Старі громадяне скликують тепер нові збори, на які будуть допущені тільки дійсні члени. Зі всього цього видно, що в таких випадках не треба допускати не тільки до балакання з большевиками, але не можна пускати їх навіть до помешкання. Цей випадок повинні затямити собі й американські Українці, до яких так само пхаються большевики.

ПОЛЬСЬКИЙ ВІЦЕ-КОНСУЛЬ — ЗЛОДІЙ.

Минулого року польський віце-консуль в Арґентині Ритер забравши гроші з ощадної каси при консуляті, зник невідомо де. Теперішний консуль, не звернувши потерпівшим людям страчених грошей, видає відозву, щоби й далі несли в той „банк" ощадности. „Українське Слово", що виходить в Арґентині, перестерігає Українців перед тим консулятом, а разом з тим виясняється, що головним чином потерпіли тут таки наші люди. Отжеж не тільки в Галичині обдирають наш нарід, але і в Арґентині не бракує польських „патріотів". — Та найцікавіще те, що їх підпирають таки наші люди.

ЖЕРТВА ЧОРНОЇ ТАНЕЧНИЦІ.

У Відні, після вистави чорношкірої танечниці Джозефіни Бейкер, підійшов до неї якийсь молодий мущина у мент, коли вона виходила із „Павільону Кабаре". Він уклонився їй, підніс уверх одну руку в напрямку свого серця і... стрілив. Заки його завезли до шпиталя, він умер. Був це славянський співак Ґаборо, який божевільно закохався в танечниці, а не добившись взаїмности, рішив померти. Віденська міська рада може тепер пожалує, що після довгих вагань таки дозволила на виступи Бейкер.

СВЯТО СЛОВЯНСЬКОЇ ПІСНІ В ПРАЗІ (ЧЕХІЯ).

Кілька тижнів тому відбувся в Празі „Фестиваль Словянської пісні", в якому взяли участь понад 5,000 співаків ріжних національностей, як Українці, Югословяни, Лужицькі Серби, Москалі та Поляки. Фестиваль розпочався 7. квітня с. р. виступом чеських хорів, між якими було богато славних світових співаків. На другий день, в неділю 8. квітня в присутности призидента Масарика відбувся концерт мішаного хору з 5,000 людей. Тогож дня співацькі товариства улаштували велику маніфестацію словянської єдности, на Старій площі коло старовинного ратуша. На чолі маніфестації йшли чужинецькі співучі товариства, кожне зі своїм прапором: Українці, Серби, Югословяне, Москалі і Поляки.

Голова всіх чеських співацьких товариств Єрзабек виголосив промову, в якій підкреслював значіння культурної праці в обшарі пісні та в ділі зближення й братерства словянських народів.

Практичним наслідком Фестивалю є утворення „Союзу словянських співаків", до комітету якого увійшло по 2 делеґати від Чехів, Словаків, Югословян, Поляків, та по 1 делеґатови від Українців, Лужицьких Сербів та Москалів.

На засіданню комітету постановили улаштувати перший зїзд в Познані, пристосувавшись до Польської Загальної Вистави в 1929 році.

КОРОЛЬ КОНТРАБАНДИСТІВ

Поліція розкрила особу „таємничої людини", що дуже точно зявлялася на засідання комісії Ліґи Націй по боротьбі з наркотиками.

В простому потріпаному убранні незнайомий займав пусте місце в рядах для публики, закривав очи і ніби дрімав, або розсіяно слухав докладів членів комісії про засоби боротьби з контрабандистами, які продавали наркотики в Европі та в Америці. Колиж засідання кінчалося, він ішов на телеґраф і посилав незрозумілі почтовим урядникам телеґрами у всі кінці світа.

Оказалося, що „таємна людина" — голова міжнародньої зґраї контрабандистів наркотиками, через телеґраф попереджував своїх підвладних в ріжних краях про засоби боротьби з контрабандою, які виробляла Ліґа Націй. Нікому не довіряючи, отаман сам приїхав до Женеви і весь час навідував засідання. Після даних Секретаріяту Ліґи Націй, за минулий рік зґрая ця перевезла 165 тон опіюму, морфіни і кокаїни з Азії в Европу.

ПРОЗРІВШІ СЛІПІ.

Відомий франц. окуліст із Бордо, Боннефон, зробив операцію сліпому інвалідові Огюстові Корбіє і вернув йому зір. Тепер Корбіє може читати, хоча дотепер був зовсім сліпим і як повний каліка діставав найвищу пенсію. За 5 літ праці Боннефона є це 44 випадок операції, яка вертає зір сліпим.

„ВІДРОДЖЕННЯ" НАРЕЧЕНОГО.

Продавець содової води і лімоняд в Каїрі, Сейд Могамед мав недавно неабиякий клопіт. До його будки увійшла якась досить погана старша американська туристка і — освідчилася йому. Він пізнав, що вона безумна і хотів її позбутися тим чином, що всівши з нею до трамваю, вискочив на найближчій стації. Та Американка зробила те саме і ґнала за ним вулицями. Вкінці Сейд обіцяв їй, що йдуть до шлюбу і повів її — на поліцію. Комісар — як звичайно — закував в вкайдани невинного то є Сейда, аж коли й сам переконався, що Американка божевільна, пустив його. Дама заявила, що Могамед Раді це погибший на війні, а тепер в друге народжений її наречений, молодий Француз! Поліція передала даму американському консулятові.

ПОМІГ.

Кілька тижнів тому на березі Сени в Парижі найшли труп молодої жінки. Через кілька днів після того до поліції зголосився якийсь Юнг з Сюрена під Парижем і заявив, що то певно його нокоївка, яка вже з місяць, як пішла від нього. Труп показали Юнґові і він після недовгого вагання признав у нім свою служницю.

Але на другий день Юнг був сильно здивований, коли покоївка подзвонила йому по телефону:

„З вечірних ґазет я довідалася, що в трупі ви признали мене. Ви помилились: я живу, а пішла від вас, не бажаючи більше працювати".

Поліція зачала слідство знову з початку.

УБИЙСТВО БАНДИТА (?)

Польські ґазети тішаться, що поліції вдалося убити бандита (?) Юрка Ковальчука, який довший час оперував у Тернопільщині, Радехівщині та в повіті Камінка Струмілова.

Дня 27. марта с. р. Ковальчук та його товариш Іван Смоль напали на Євку Шабу в Дмитрові і зажадали грошей, але Шаба втікла. Після того „бандити" вдерлися в дім Маркуса Клуґавита і коли на жадання грошей почули відповідь, що нема, стрілили і поранили Маркуса в плече. І так весь час „бандитам" не вдавалося нікого ограбувати. Поліціяж, не дивлячись на пильне шукання, не могла відкрити бандитів, бо їм помагали ховатися селяне. Хто доніс на Ковальчука, польські ґазети не подають, лише коротко розказують, що Ковальчука зловлено біля Стоянова і застрілено. Товариш його Іван Смоль утік. Отже наскілько забитий був звичайним бандитом, можна бачити з того, що селяне помагали йому переховуватись від поліції. Очевидно, це один з терористів-ідивідуалістів, яких, виходить, не бракує в Галичині та яким урвався терпець від олпських знущань.

В НІМЕЧЧИНІ ВІДБУВСЯ СЕКРЕТНИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ЗЇЗД

ЗІХАЛИСЯ КОМУНІСТИ З 16-ОХ ДЕРЖАВ. — КОШТИ ПОКРИВ ТРЕТИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ. — ЗРІСТ ЧЕРВОНИХ ЯЧЕЙОК В АРМІЯХ. — ГОТУЮТЬСЯ ДО СВІТОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ. — ПРО ВСЕ ТЕ — ЗНАЮТЬ ОДНАЧЕ ДУЖЕ ДОБРЕ ВСІ ДЕРЖАВИ.

КАССЕЛЬ, Німеччина, 16. мая. — Тут закінчився зїзд комуністичних делеґатів, що зіхалися з 16 ріжних країв під проводом М. Рикова, братанича совітського премієра, що приїхав на зїзд з Москви як відпоручник Третого Інтернаціоналу, який той зїзд скликав і фінансував. Делеґати поприїзджали під фальшивими іменами, або аероплянами. Мимо того німецька поліція знала заздалеґідь про всіх учасників і повідомила про те всі ті краї, з яких ті делеґати прибудуть. Рівнож має німецький уряд точне справозданнє з „тайних" нарад.

Зі звітів виходило, що комунізм зростає та обхоплює головно армію, а це найважнійше. І так в американській фльоті мають комуністи вже 10 ячейок, а попередного року було всего тільки 3. В анґлійській маринарці мають 13 ячейок, а в французькій вони так сильні, що можуть застромити кождої хвилі червоні прапори на баґатьох военних кораблях. Так говорили комуністи.

Ухвалено поширити пропаґанду і будувати ячейки серед воздушної фльоти і серед робітників, що працюють на радіо. Всі члени ячейок стануть сейчас командантами, коли вибухне революція. Совіти на разі за слабі, щоби вести війну з буржуазними державами, але ті держави треба розложити з середини. Тому треба викликувати раз-у-раз заворушення, бо інакше Москва не буде підтримувати комуністичні організації по других краях. Так казав Риков. Треба робити початок, кінчив Риков, бо без започаткованої революції годі діждатися її кінця, а тимсамим і її овочів.

На зїзді говорили про те, щоби комуністи пхалися на ріжні становища та щоби себе не зраджували. Вони повинні навіть удавати конфідентів поліції, щоби тільки не стягнути на себе підозрінь уряду.

ЯПОНІЯ НЕ ЗНАЄ, КОМУ ПОМАГАТИ.

ШЛЕ СВОЄ ВІЙСКО ДО СТОЛИЦІ, А ЗАРАЗОМ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ПЕРЕПУСТИТЬ НАЦІОНАЛІСТИЧНУ АРМІЮ ЧЕРЕЗ ТСІНАН.

ТОКІО, 16. мая. — Міністерство війни відкомендерувало більшу частину своїх частин, що мали заняти провінцію Шантунґ, до Пекіну, який малощо вже не в руках националістичної армії. Ніхто не знає, яке буде становище тих японських військ: чи вони будуть заховуватися невтрально, чи станутъ по стороні північної армії. До того японська окупація Тсінан-фу і околиці та зелізничого шляху спинює перехід 100,000 націоналістичних жовнірів, що мали йти походом на Пекін. З офіціяльних японських кругів доносять, що Японці перепустять націоналістичну армію через Тсінан, коли ґенерал Ченґ Кай Шек виправдає себе перед японським урядом за послідні події в Тсінан.

ДРУГИЙ ЛЕТ ВДАВСЯ.

НОБІЛЄ ДУМАЄ СПИНИТИСЯ НА ЯКИЙСЬ ЧАС НА ЗЕМЛІ ЛЕНІНА.

КІНҐС БЕЙ, Шпіцберґен, 16. мая. — Ґенерал Нобіле передає з свого кермового корабля Італії, що всьо в порядку. Погода добра і мають гарний вид. Оглядали землю Франц Йосифа, а тепер летять весь час над вічними ледами в напрямі землі Леінна. Там закинуть якор між ледами і спустять кількох людей на землю в цілі дослідів.

ЗАБИВ ЖІНКУ З ЗАЗДРОСТИ.

А ПОТІМ ВІДІБРАВ І СОБІ ЖИТТЯ.

МЕДИОЛЯН, 16. мая. — Карль Бресляв з Бруклина забив револьверовим вистрілом свою 21-літну жінку Едну, а по тім відобрав собі життя рівнож в той сам спосіб. Сталося це тому, що Една хотіла йти на сцену, а чоловік з заздрости не хотів їй на те позволити. Една побирала лекції співу і мала вже на днях виступати в опері „Богем".

ШТРЕЗЕМАНОВИ ПОЛІПШИЛОСЯ.

БЕРЛІН, 16. мая. — Міністер заграничних справ Штреземан міг взяти дещо поживи і заснути. Це вже великий зворот до кращого, але кріза ще не минула.

ПОЛЬЩА СТАБІЛІЗУЄ ЗЛОТОГО.

АЛЕ ГОСПОДАРСЬКИЙ СТАН НАХОДИТЬСЯ В ОПЛАКАНОМУ СТАНІ. ТАК КАЖЕ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНТРОЛЬОР.

ВАРШАВА, 16. мая. — Чарлз Дівей, американський контрольор Банку Польщі, подає в своїм піврічнім світі, що польський злоти має вже усталену вартість, але індустрія, а особливо хліборобство, находяться ще в дуже поганому положенню і потребують вкладу великого капіталу, щоби їх змодернізувати і поставити на відповідний щебель.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПО ВІКОВИХ ЗУСИЛЛЯХ

Польське міністерство освіти видало недавно тому статистику про рідну мову шкільних дітей, роджених 1913-1915 року.

І так рідною мовою вважає польську мову 5,056.850 дітей (66.52%). По українськи говорить 1,331,785 дітей, або 17.52%. По жидівськи говорить 525.241 дітей (6.90%). По білоруськи говорить 253.597 дітей (3.26%). По російськи говорить 18,497 дітей (0. 24%), а по чеськи 9,689 дітей (0.13%).

У східних воєвідствах 186,951 дітей вважає польську мову своєю рідною (себто лише 17.79%). У західних воєвідствах є польських дітей 751,730, або 89.79%. На Шлеську є 289,140 польських дітей, або 87.33%. У центральних воєвідствах, або в Конґресівці по польськи говорить 2,702,165 дітей, або 83.25%.

Так виглядає польська урядова статистика. А як переводять в Польщі статистику, це ми добре знаємо ще з часів австрійських. Бо навіть за Австрії Поляки докладали всієї сили, щоб статистика виходила на їх користь, вписуючи між Поляків Українців, Жидів і другі непольські народи. Так було за Австрії, а чогож можна надіятися тепер, коли то Польща являється паном західно-українських земель, коли хоче доказати перед світом, що польське населення на тих землях становить велику силу, що це польські землі. Тому саме ті сухі числа, які нам проголосило польське міністерство, мають для нас неаби яку вагу. Це не німі числа, бо вони говорять дуже багато, коли польський уряд змушений ствердити, що в цілій польській державі є 5,056,850 дітей, що говорять по польськи, але є і 1,331.785 дітей, що говорять по українськи. І це важне, коли польський уряд зі своїм поліцейським апаратом знаходить на західно-українських землях тільки 186,951 дітей, що говорять по польськи, себто тільки 17.79%. От такий то польський стан посідання на українських землях після їх власного рахунку. А щож доперва булоби, колиб ту статистику переводили Українці, або якесь невтральне бюро. Чи не впало би тоді число польських дітей до половини? Нема сумніву, що впалоби, це ми добре знаємо, знають і самі Поляки.

Ота статистика є для нас тільки доказом, що мимо вікового польського і московського поневолення, мимо тих страхіть, що їх переживає наш нарід під Польщею, мимо замкнених українських шкіл, польонізації і кольонізації, наш нарід в краю приходить до щораз більшої свідомости і ставить сильний опір екстермікаційній польській політиці. Ті числа вказують ще й на те, що даремні польські зусилля щодо спольщення українських земель.

ДЕЩО ПРО ОРІЄНТАЦІЇ

То було в 1917 році, підчас великої війни. Що робилося в запіллю, ніхто не знав і не цікавився. Балакали про мир, журилися потихеньку, але про революцію думати хто міг?

Шість кільометрів від фронту, там де кухні сотень варили борщ для тих, що на фронті, містилася й канцелярія одної з сотень московського пішого полку.

Маленька землянка трохи не лускала від хропіння фельдфебля, а писар та кашевар з артільщиком ходили на шилочках, щоб, бува, не розбудить начальство. В цей час почулися голоси багатьох жовнірів зовні.

— Що таке? Революція?

— Ну, так...

— Що воно за революція?

— Цара нема...

Можеб ще що говорив салдат, якби вихром не вискочив фельдфебель і не накинувся на підлеглого.

— А ти звідкіля знаєш, свиня? Хто тобі таке говорив? Звідкіля ти взявся?

— Я з відпустки приїхав, господин фельдфебель, то там усі знають...

— Я тобі покажу, усі знають. Щоб ти мені ні пари з уст!

Салдат замовк. Але чутка полізла від кухні до кухні, від землянки до землянки і за пару годин „салдатський вісник" розніс відомість по цілому відтінкові. Коли дійшло до начальника дивізії, він посинів від злости й вже збирався написати відповідний наказ, як принесли телеґраму, що цар дійсно зрезиґнував.

Події пішли скорше, як у кіні образи.

За „советом салдатських і робочих депутатів" повстала Центральна Рада, яка прилучилася до Милюкова кинути гасло: „Война до побєдного конца!" Тим часом до Центральної Ради надходили вісти з фронту, що Українці формують свої полки, що не хочуть бути з Москалями. Наполохалася Рада та Ґенеральний Секретаріят, пишуть накази стояти проти Німця та битись до „побєдного конца". Страшно було Раді оголосити Україну самостійною, страшно було їй опертися на свої власні сили. Не уявляли України без орієнтації на Росію і... Росія „зорієнтувала" Україну в Совєтський Союз.

*

Коли Україна зачала війну з Москалями, мала лише одну порохову фабрику на Чернигівщині в місточку Шостці, але воювала три роки і не тілько її били, але й вона била і булаби побила, колиб не втратила впливу на маси, якби не скакала від одної орієнтації до другої та могла бачити силу в свому власному народові.

* * *

Одні Німці в 1914. році були приготовані, як належиться, до війни. Інші держави не мали таких фабрик, щоби з перших днів вже могли викидати стільки само металю, як Німці. Але за короткий час приватну промисловість перевели на воєнну. Навіть цукроварні виточували кулі. Чи не могли Українці зробити теж саме? Так, моглиби, але тоді, якби „орґанізатори" наші та ріжні „орієнтальщики" орієнтувались на себе та працювалиб над тим, а не дивилися в руки Анґлійцям, Полякам, Москалям та решті інших „сильних".

Не в Анґлії шукати признання, а у свого власного народа. Коли нарід признає своїх „політиків" за вождів, коли побачить, що вони не постодзвони, а працьовники, то він не тільки піде за ними, а понесе їх самих і те, що зробить, сам запише на рахунок „послам".

Для того не треба тратити задурно слів, а лише робити чорну роботу, приглядатися тому народови, не вчити його кривити душею, бо народ в „політики" не піде, а навчити його: що робити, коли прийде визвольна година?

Американські Українці не потрібують іти зі зброєю. Вони повинні тоді стати тими робітниками запілля, яке грає ще більшу ролю, як воювання. Вони повинні подбати тоді про набої для фронту, а подбають вони тоді, коли будуть знати, що ніхто окрім себе Україні не поможе.

Коли Українці вироблять в собі самостійність, вони не будуть вже рабами.

А дикі каркання та нудні завивання поодиноких „політиків" наших не дають народови нашому навіть побачити можливости стати самостійним, а не то що добитися її.

Василь Бобрів.

ЄДНАЙМОСЯ.

Колись наша Україна
Славою пишалась,
Днесь закута, зневолена
Слугою осталась.

Та не лиш слугою стала,
Щоб катам служити,
Вязнем тяжко закованим
Кайдани носити.

Таж ми сини предків славних,
Ми вкраїнські діти.
Чи мусимо у кайданах
Все життя терпіти?

Поти, поки шалітимуть
Власнії роздори,
І такий мізерний ворог
Як Лях, нас поборе.

Час усім нам в одну лаву
Простягнути руки,
Щоб кайдани розірвати,
Не терпіти муки.

Вже кати прокляті крови
Досить наточили,
Загарбали наші добра,
Згарища лишили.

І ніхто і не спитає,
Ніхто не погляне
На недолю України,
На болючі рани.

Чужі люди не спитають, —
На що їм питати?
На своїй землі свобідні
Не хотять нас знати.

Тож зеднаймо власну силу,
Не глядім чужої,
Бо чужинець за Вкраїну
Не дасть груди свої.

Ми зоборем, переможем,
Будем вільні жити,
Та не будем в катів клятих
У наймах служити.

Недалеко час, коли підемо
Край свій визволяти,
Помстимось Ляхам, Румунам
Москалям проклятим.

І. Г.,
Січовик з Ню Йорку.

— Дуже люблю звірята, а ви?

— Я також. А передовсім щуки, коропи, раки і курята.

ПІСНЯ СІЧОВИКА.

Нехай знає лютий кат,
Чи то Москаль, чи то Лях,
Що Вкраїна — вільний край,
Віра, мова та звичай.

Україна наша рідна
Встане вільна і свобідна,
Буде цвісти много літ,
Поки сонце, поки світ.

Час прийде, підемо в бій
За Вкраїну, нарід свій...
Сміло бий і цільно мір,
В ліво, в право глянь! Позір!

І. Г.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Величавий Лемківський Концерт.

Заходом Комітету Лемківщини відбувся в Елизабет дня 29 квітня в галі Українського Народного Дому величавий концерт, получений з балем.

Досі не бачу ніякої згадки про той концерт, тому, як гість, хочу поділитися враженнями. Бо це не така проста справа отой концерт Комітету Лемківщини. Тому дозволю собі пояснити ту справу.

Всі ми говоримо і пишемо про те, яка нам дорога Лемківщина, як вона твердо стоїть при своїм народі і при своїй церкві та як вперто з геройством зносить на своїх плечах всі польські удари і здержує польську навалу, що суне з мазурських сіл на українські землі.

А наші Лемки в Америці знова так часто нарікають, що ми про всіх дбаємо, а тільки про Лемків забуваємо. І ось маємо тепер спеціяльний Комітет Лемківщини, який взявся за велике діло. Він хоче добути матеріяльні средства на те, щоби поставити дорогу нашу Лемківщину в краю на ноги. Він хоче добути фонди, щоби на Лемківщині повстали наші бурси, наші Народні Доми, Просвіти і т. п. Хоче допомогти зробити з Лемківщини дійсну народню твердиню, яка моглаб і на далі видержувати польські удари. І знайшовся добрий син Лемківщини гром. Петро Ковальчик, котрий з запалом взявся за це діло. Він американський уроженець, але школи кінчив там на Лемківщині, вернув назад до Америки, працює тут на кусник хліба, а заразом, як це вже впрочім відоме всім з часописей, бере живу участь в нашім народнім життю. Як добрий Українець і щирий Лемко взявся він до великого діла — допомогти культурно-національній відбудові нашої Лемківщини в краю.

От і наше громадянство, а зосібна наші браття Лемки мають тепер добру нагоду показати ділом і жертвою свою любов до Лемківщини. Особливо Лемки повинні на це памятати. Бо коли дорожать своєю Лемківщиною, то не можуть не дорожити і тою акцією, що її веде Комітет Лемківщини.

Наші браття Лемки з Елизабет і весь наш елизабетський загал зрозумів добре велике діло і прийшов на концерт в великім числі. Були й гості з других сторін. От тому, коли бачилося битком набиту салю, було приємно сидіти на салі і глядіти на слухачів і тих, що виступали.

Концерт відчинив довшою промовою гром. Петро Ковальчик, котрий вказав на історичну ролю Лемківщини і її значіння для української держави. Він підніс глибоке привязання Лемка до своєї рідної землі, свого народу і своєї церкви. Заразом пояснив ціль Комітету Лемківщини, загріваючи присутних до дальшої витревалої боротьби з ворогами нашого народу та до матеріяльної піддержки Лемківщини.

Мішаний Хор відспівав цілу вязанку лемківських пісень, аранжованих в дуже гарній формі проф. М. Гайворонським. П-на А. Левчик відспівала своїм чудовим голосом декілька лемківських пісень, які припали публиці надзвичайно до вподоби. Талановитий молодий скрипак п. Іван Левчик відограв як скрипкове сольо еспанський танець, а на фортепяні грали п-ни М. Проскура і Г. Гаврилко, відомі вже і з других виступів.

П-ні Лисяк з Перт Амбой говорила до серця матери Лемкині і клала їй особливо на серце допомогу дорогій нашій Лемківщині.

Місцевий парох о. Кінаш зробив нашим Лемкам надзвичайну радість описом їх побуту. Їх одяг, звичаї і обичаї так і ставали всім перед очима і пригадували їм часи давних молодих літ, часи молодечої радости. А до того шановний бесідник переплітав те все по свому звичаю жартами — так, що приємно було слухати отої „лемківської" бесіди. Деклямувала ще дуже гарно п. Гаврилко. Віддала „Тополю" Шевченка. Загостила на цей концерт з Перт Амбой.

На конець забрав ще слово др. Л. Мишуга і, користаючи з так великого числа присутних, згадав за засуд В. Атаманчука і І. Вербицького та вніс відповідні протестаційні резолюції, як зістали ухвалені через аклямацію.

По концерті відбувся баль. Свої і чужі забавлялися весело, бо були зі всього дуже задоволені. За кілька центів мали гарний концерт і гарну забаву та ще спомогли нашу Лемківщину.

Такі концерти і з тим самим хором задумує Комітет Лемківщини урядити і в других місцевостях. Ми певні, що вони вдадуться всюди так гарно як вдалися в Елизабет.

Гість.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(110)

„Ми, делеґати з українських частин війська, які тепер стоять на фронті, зібравшись на український корпусний зїзд, обмисливши про стан річей на Україні та на фронті, згадавши про ті кривди, які чинив нам царський уряд і що не змінено ще республіканським урядом; пригадавши про ту ворожнечу і всякі наклепи як на український нарід, так і на його військо, ніби воно, військо, є дезертири, що не хочуть воювати, що вони, Українці, є вороги революції, вороги свободи взагалі і т. д.; пригадали й те, що на московській нараді*) добродій Керенський, цей російський міністер-соціяліст, обізвав українське військо німецькими запроданцями, яке за німецькі марки хоче встромити ніж у спину великоруському народові, а увесь український нарід обізвав „Іудою-предателем", який за 30 серебряників продає „братський велікорускій народ". Не забудемо й того, що на тій же нараді, коли надійшла чутка, що Фінляндія оголосила себе незалежною, на принципі „самовизначення нації", себто відповідно тому девізові, який виголосив російський революційний уряд, добродій Керенський, цей міністер-соціяліст Велікорос, гукав: Фінляндія є „достояніе велікаво русскаво народа" і дісталась нам в спадщину від „самодержавних русскіх царей", а через те „я, Керенський, кажу від імені російської демократії: „рукі проч". Памятаємо й те, як волею цього міністра-соціяліста і инших російських соціялістів був розігнаний фінляндський сойм.

„Не забудемо й того, як російські міністри-соціялісти заводили контр-розвідку по українським справам, і арештовували інвалідів, які поверталиcь із-за кордону, тільки за те, що вони є свідомі Українці, а потім садовили їх по тюрмах і тримали цілі місяці. Це так вони поводились з інвалідами-раненими, яких навіть ворог-Німець відпустив з полону на Україну.

„А в той час „столпи" російської революції, як Оберучев та Кирієнко, уживали всіх заходів, щоби не дати змоги утворити українське військо. Виводились навіть батальони українські з міст тоді, як російські полки переповнювали міста України, а в Полтаві, наприклад, справа стала надто прикро: „вєрний русской революції" полк робив бешкети й терроризував місцеву людність. Коли про це стало відомо п. Оберучеву, останній, хоч і приїхав у Полтаву, але не знайшов великої провини за „русскім полком", бо інтересам великоруським вчинки цього полку не загрожували.

„Відома кожному Українцеві на фронті та ворожнеча й нетерпимість, яку проявляє великоруське офіцирство та військо відносно Українців салдатів, а також відомі й ті заходи російського уряду (таємні), які шкодять українізації війська на фронті.

„З усього цього Зїзд вбачає, що російський революційний уряд не тільки не допомагає справі поліпшення добрих стосунків поміж обома народами, а навпаки заняв становище вороже, а через те український корпусний зїзд постановив:

„1) Признати найвищим урядом Українську Центральну Раду, Український Ґенер. Секретаріят і Український Військовий Ґенер. Комітет, і тільки їм підлягати і всі їх накази виконувати. Всякі військові розпорядження повинні бути стверджені представниками Української Центральної Ради.

„2) Зважаючи на те, що російські полки находяться в стані дезорґанізації та деморалізації і в той час стоять на землі українській, зїзд вимагає відокремлення Українців-вояків з російських частин і негайно сформування полків, дивізій і т. п. з українським командним складом і поставити на межах України її власне українське військо.

„3) Зїзд постановив, щоби останні українські міністри (при [illegible] військовий [illegible] инші) були негайно затверджені тимчасовим урядом.

„4) Зїзд постановив вимагати приєднання до України Катеринославської, Харківської, Таврической, Херсонської та инших земель України.

„5) Зїзд вимагає виводу російських військових залог з України і замінення їх військом українським.

„6) Зїзд вимагає усунення всіх вороже настроєних до українського народу урядовців і замінення їх улюбленцями народа — урядовцями Українцями.

„7) Зїзд вимагає, щоби поранені і хворі Українці не вивозилися поза межі України, а інваліди-Українці не арештовувалися при переїзді з закордону в Росію.

„8) Протестуємо проти наказу, виданого російським урядом про виселення мешканців прифронтової полоси, позаяк селяне Українці цієї полоси годували українське військо в той час як російське інтенданство одмовляло українському війську і на будуччину не може ґарантувати доставку продуктів в армію.

„Зїзд постановив післати делеґатів до Української Центр. Ради та Укр. Військ. Ґенер. Комітету й оголосити ці постанови, а про наслідки своїх переговорів довести до відома тих військових частин, що їх оголосили".

* * *

Не стану тут наводити навіть вимків з тисяч резолюцій постанов, наказів, приговорів, то що, якими невільничі українські маси засипали Центральну Раду. Зазначу лише одне, що вони були не менше рішучі заяви проти угодовської політики Ц. Ради, проти принятої нею інституції та, нарешті, проти всякого кооперування українських центрів з Петроградом.

Здоровий національний інстинкт українського народу вказував йому дійсний і одинокий шлях забезпечення своїх національних інтересів і шлях досягнення ним своїх власних національних ідеалів.

Своїм здоровим, природним національним егоїзмом український нарід уже тепер почав відвертатися від гучних фраз: „інтереси єдности революційного фронту з Москвою", „непорушення інтересів спільного зовнішнього фронту" і т. д. Але ми, українська інтеліґенція, що вела провід в українському національному руху, тоді не зрозуміла своїх мас і в імя московського своєрідного інтернаціоналізму та братерства всіх народів Росії ставила інтереси загально-російські поруч з інтересами українськими, як що навіть не вище.

Проклята психольоґія московського холопства: „в своїх інтересах поступати так, щоби не скривдити інтересів нашого „баріна" й навіть більше того, коли той „барін" не піклується про свої власні інтереси, тоті, якими він погорджує, кого копає на кожнім кроці, холопи його, віддаючи достойне його „першородству", мусять самі піклуватись про „дорогоцінні інтереси нашого „баріна". Таким „баріном" тоді для нашої інтеліґенції була Росія, хоч і революційна. Здається, що такими словами можна приблизно схарактеризувати тогочасну психольоґію нашої соціялістичної та демократичної інтеліґенції, яка, впливаючи скрізь на українські маси, вносила в його катеґоричні, рішучі щиро-національні домагання свої примиряючі й загладжуючі „націоналістичний чад", поправки.

Не використання цих буйних, хоч побільшости лише інстинктовних, національних настроїв, ми виправдували своєю незорганізованістю, своєю непідготовленістю до рішучої активної боротьби з північчю, що переважала нас силою та організованістю „общеруських елементів.

(Дальше буде).

---

*) Українці туди своїх делеґатів не посилали, бойкотуючи її. — В. К.

Притомний офіцир.

Підчас стріляння до мети офіцир учить вояків, як мають цілити.

Раз, два, стріляй!

Чути вистріл, вояк не вцілив.

— Дурню! —кричить сердитий офіцир. — Дай тут кріс, я покажу тобі як треба стріляти!

Офіцир прицілюється, стріляє і . . також не вцілив. Одначе не тратить притомности ума і каже:

— Ось так ти стріляєш! Потім знову стріляє і знову не вцілив.

— Ось так ви всі стріляєте! Вкінці за третім разом вдається офіцирові вцілити.

— А ось так треба стріляти — каже вдоволений капітан і віддає кріс воякові.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

419.

Жертва Січи на Сиротинець.

Хвальний Заряде! — На річних зборах Української (народно-демократичної) Січи ім. Кирила Трильовського в Шикаґо, Ілл., 21, січня с. р. запала одноголосна ухвала призначити часть нашої коляди на будову Сиротинця У. Н. Союза. Всі члени нашої Січи, хоч деякі не є членами У. Н. Союза, віднеслися прихильно і щиро до будови сеї народної інституції. Тож прийміть нашу хоч малу, та щиру жертву в сумі $25 на ту ціль. Наша Січ росте в силу, бо загал уже пізнає, куди завело „єдиновластє" монархістів. Хоч недобитки Скоропадчуків ще нам підставляють ногу в нашій праці, то се нас не лякає, бо шлях наш не веде до Варшави, ані до Москви, а до Вільної, Незалежної Української Держави, як Републики. — **Степан Мусійчук**, кошовий; **І. Воробель**, писар рек.; **І. Скульський**, писар фін.; **Ф. Чорнописький**, осавул; **Николай Милишко**, скарбник.

420.

На забаві памятали за Сиротинець.

Шість членів тов. ім. Т. Шевченка, від. 252 У. Н. Союза в Шикаґо, Ілл., які були на забаві в тов. Павла Хомина, зложили по $1.00 на Сиротинець У. Н. Союза. Член нашого товариства, Панько Ґошко, зібрав на ту саму ціль до пушки, яку одержав від згаданого товариства, $4.00. — Разом вислано $10.00. Збірка продовжується дальше. — **Павло Хомин**, секр. фін.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 90, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 20-го мая, в неділю, зараз по Сл. Божій. Проситься усіх членів вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Іван Лупацій, предс.; Мих. Михайлечко, кас.; Іван Чепа, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляе усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 20 мая, в годині 3-ій пополудни в домі Тов. Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься усіх членів прибути на сі збори, бо треба обговорити справу пікніку. Адреса секретаря: Ilko Sawczyn, 645 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ПОДЯКА

Я, нижче підписаний, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $75.00 за страту ока. Так само дякую урядникам від. 296 в Ню Кенсіґтон, Па., і рівночасно кличу тих, що ще не є членами, вступити до своєї національної української організації, яка опікується своїми членами, як рідний батько.

Петро [illegible],
член 296 від. У. Н. Союза
Ню Кенсінґтон, Па.

ЯК ПІЛСУДСЬКИЙ КАРАВ ПРОВОКАТОРІВ.

В роках 1905—1908 проявила була польська соціялістична партія, зокремаж її боєва організація живу діяльність під керуванням сьогоднішнього шефа польського правительства Пілсудського (Дзюка). Великі матеріяльні засоби, добуті шляхом „екса", тобто експропріяції, дали партії змогу поставити таємну друкарню, вивінувану як слід, розвинути відповідно пропаґанду та забезпечити боєву організацію у відповідну зброю. Вистарчить сказати, що за цей короткий час вспів Пілсудський, при допомозі своєї боївки, вбити біля тисячу людей, як агентів, поліцистів, та перевести біля трицять менших або більших експропріяцій. Боєвикам, причасним у цих ділах, вдавалося виходити цілo з даної небезпеки, тимбільше, що „держати язик за зубами" перейшло в них у кров і кість.

Деколи одначе попадали боєвики в поліційні тенети. Поліція, якій ходило не так о поодиноких учасників, чи моментів ланцюга терористичних актів, а тільки о це, щоби добратися до центра, вживала всяких способів для приєднання на свій бік даного боєвика, як запевненням безкарности, грошевої винагороди й навіть місячних платень. І це нераз їй вдавалося, як це мало місце з трома членами боєвої організації, Санковським, Дирчом і Тарантовичом, котрі, як учасники ріжних терористичних актів, знали дуже богато як членів партії так і законспірованих членів боєвої організації. Самозрозуміло, що варшавська охрана поквапно використала здобуті цим робом дані. Слідували арешти, заслання й навіть шибениці.

З Кракова, тодішної „головної кватири" Пілсудського, прийшов наказ: Санковський, Дирч і Тарантович мусять згинути. Виконання засуду смерти на них доручив Пілсудський варшавському боєвому відділові. Раньше одначе запропоновано Дирчові й Тарантовичові регабілітацію, під умовою, що вони рішаться вбити начальника варшавської охрани, Заварзіна. Відноснож Санковського, то доля його вже була запечатана, бо з ним не вдавалися відпоручники Пілсудського в віякі переговори. З огляду на це, що Санковський жив в будинку охрани й нікуди майже не виходив без відповідної охорони, доручив Пілсудський, примінюючи залюбки ним повторюване гасло: „ґдзє дрва ромбіом, там тржазкі лецон", вбити батька Санковського в надії, що в товпі похоронних учасників буде змога його вбити. Про це одначе довідався в час молодший брат Санковського та перестеріг брата й охрану. І справді в день похоронів арештовано 5-ох молодих людей, що, узброєні в револьвери, ждали приходу Санковського.

Невдалий плян не відобрав Пілсудському охоти „зліквідувати" Санковського й це доручив він Станіславові, особливо відважному, хитрому й досвідному боєвикові. Station Станіслав увійшов у довірочні переговори з матерями Санковського й Дирча, та ріжними обітницями зєднав для себе до цеї міри обі жінки, що ці вмовили таки своїх синів віднестися до Станіслава з довірям, бо це, мовляв, дуже добрий чоловік і бажає тільки добра одному й другому. Вислідом цього було назначене побачення між інтересованими. В назначений день Дирч і Санковський явилися в умовленому місці (шиночок на передмістю Варшави), де застали вже Станіслава і його товариша Зиґмунта, які замісць дружно звитатися з прибувшими кількома револьверовими стрілами вбили обидвох, т. є. Дирча й Санковського. Серед піднятої метушні вбийники — перемінивши накриття голови — преспокійно віддалилися.

Оставав ще третій: Тарантович. Через якийсь час зголосилася до Тарантовича його своячка Галя та сповістила, що Дзюк пропонує йому виїхати до Америки, там відповідно приміститися та зажити спокійно. При цьому добавила вона, що Дзюк уможливить йому навіть виїзд під умовою, що Тарантович убє начальника охрани, що впрочім не повинно представляти для Тарантовича особливих труднощів, бо чейже він має змогу що днини з начальником охрани бачитися. Якщо одначе це не вдасться, то воно в нічому не змінить пляну виїзду Тарантовича до Америки. Після деякої надуми Тарантович згодився на пропозицію Пілсудського й зажадав грошевого зачету до висоти 400 рублів, що йому їх, в два дні після цього, передала Галя. В назначеному дні й реченці стрінулися відпоручники Пілсудського, Зиґмунт і Князь (Ксьонжен) з Тарантовичом та, привитавшися з ним сердечно, спитали, що є з начальником охрани. Коли Тарантович заявив їм, що не міг рішитися на це вбивство, не виявили обидва ніякого незадоволення, а тільки спокійно сказали, що скорше чи пізніше начальника охрани „зліквідують". Зиґмунт познайомив Тарантовича про напрям і спосіб дороги, що саме їдуть до залізничої стації Границя, де нелеґально перейдуть кордон, в сторону Кракова. І справді, після прибуття на стацію Границя місцевий пачкар, що ним послуговувалася від часу до часу боєва організація, згодився, за невелику винагороду, перевести їх через кордон. З огляду на це, що в часі переходу кордону попали під густий обстріл російської граничної сторожі й тільки завдяки темній ночі зуміли оминути небезпеку, вринуло в Зиґмунта підозріння, що пачкар працює на два боки й тому доручив Тарантовичові пачкаря вбити, що цей і зробив.

В Кракові стрінула Тарантовича з боку партійних товаришів деяка здержаність, але не ворожість. На запити Пілсудського розказав Тарантович подрібно про все, що йому було відоме про хід справ у варшавській охрані, з чого одначе Пілсудський не був вдоволений, та навіть набрав був певности, що Тарантович дальше стоїть на услугах охрани. За кілька днів повідомлено його, що поїде до Риму, де ждатиме дальших вказівок, по яким або залишиться в Італії, або виїде до Америки. До Риму відправлено Тарантовича в товаристві Зиґмунта й Князя. В Римі наймили в пансіоні, на улиці Фратіно, дві кімнати й заявили власникові пансіону, що вони приїхали в торговельних справах, та що вони часто виїздитимуть поза Рим, однак кімнати задержать і заплатять за довший протяг часу. Після цього замовили велику валізу та пояснили власникові пансіону, що вона їм потрібна в часі безнастанних поїздок.

І вийшло таке, що мешканці цих двох кімнат не появлялися вже довший час. Занепокоєний власник пансіону повідомив поліцію й ця силою відкрила кімнати. Що поліції впало в першу черґу в очі, це велика валіза. Коли її відкрито, то жах перейняв усіх присутних. У валізі найдено порізаний на кусні труп чоловіка із змасакрованим не до пізнання лицем, з обрізаними вухами й носом. Найдена частина ґардероби, з вибитою фірмою варшавського кравця, послужила як вихідна точка для вияснення справи. Стверджено, що у валізі був труп Тарантовича.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збірка на Народний Дім в Снятині.

Листа 1. П. Одинський (син Миколи) $15.00; І Виноградник (син Петра) $10.00; І. Дубен $5.00.

Листа 2. Г. Ковардович $5.25; П. Стасюк, Анна Лесів, А. Луковецький по $2.00; М. Зазуляк, М. Парада, Г. Ведрософ, Д. Ляшкевич, Д. Савчак, Д. Савчак, Пасічник, Кл. Ко., Я. Корнат, М. Гунька, І. Гуменюк, Анна Ковердович, В. Крамковський, Ф. Копюк по $1.00; П. Гринишин, М. Кибюк по 50 ц.; Д. Левицький, К. Вітковський, Н. Мардиревич, П. Ставбер (жид) по 25 ц.

Листа 3. Д. Виноградник $2.00; Г. Супер, Федорович, Г. Коверко, М. Клос, І. Виноградник по $1.00; Мр. Флем. С. Супер по 50 ц.

Листа 4. Валерія Ковердович $1.50; Й. Ковердович, І. Жинковський по $1.00; І. Бойко 50 ц.

Листа 5. І. Данилюк $2.00; Никола Чех 50 ц.

Листа 6. М. Юрах $2.00.

Листа 7. С. Василинюк $1.00.

Листа 8. Н. Козулькевич $2.00; Д. Моравський $1.00. Разом $74.75.

Вислано до Снятина **$74.00**, оплата 75 ц.

За Комітет:
Гр. Ковердович, предс.;
П. Одинський, касієр.

Хто би з родимців бажав причинитись до будову Нар. Дому, просимо слати жертви на адресу:

Harry Kowerdowych, 98 St. Marks Place, New York, N. Y.

ВІДОЗВА

до Громадян-Українців Сокальської і Белзької землі в Америці.

Село Костянтин, сокальського повіту, задумує будувати у себе Народний Дім для приміщення читальні Просвіти і Кооперативи.

Тому звертаємося до Вас, дорогі браття і сестри, кому залежить на добрі Рідного Краю, о поміч в тім великім ділі.

Нехай не буде між Вами ані одного чоловіка, щоби хотяй найменчим датком не причинився до великого діла.

У нас злидні і ми самі не можемо вибудувати Народного Дому, але кожний жертвує, що може.

Думаємо, що на таку ціль, браття, Ви прийдете з допомогою, а Ваші датки будуть записані золотими буквами в книзі Читальні і Кооперативи.

Будівельний Комітет Читальні і Кооперативи.

Хто хотів би більших інформацій, зволить звернутися на адресу: Андрій Борошок, 94 Watt Ave., Brooklyn, N. Y. Гроші слати: Яким Тарас, 134 3th St., New York, N. Y.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний складаю щиру подяку У. Н. Союзови за уділення мені допомоги в сумі $50.00, які мені дуже придалися, бо я вже від довшого часу не працюю. Рівнож дякую урядникам відділу 294 У. Н. Союза.

Стефан Баюс,
член Тов. „Згода", від. 294
Ровей, Н. Дж.

Розуміється.

Дівчина (до книгаря): Я хотіла би купити якусь повість.

Книгар: А яку пані хочуть літературу, тяжчу чи лекшу?

Дівчина: Може бути і тяжка, там чекає мій наречений, то він понесе!

НА СТАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ.

На заклик Високопреосвященного Отця Іоана Теодоровича, Архієпископа Української Православної Церкви в Америці на допомогу українським майнерам зложили:

1) Парохія Майнерсвіл, Па., (настоятель: прот. Іван Гундяк). Збірка в церкві — $16.-31; з мировання в неділю 12 лютого — $3.25; по $1.00: Сергій Мельник і Стефан Чорній; по 50 цнт.: Андрій Паленський і Петро Дембіцький; Бр. Микола Цалік, предсідатель парохіяльного уряду, зібрав $21.00 в Віллімставн і Тавер Сиִті. Зложили по $1.00: Микола Пальчук, Микола Цалік, Григорій Смик, Йосиф Гуменюк, Павло Ярош, Максим Данилко, Максим Ільчишин, Чард Вісньовський, Василь Машталяр; по 50 цнт.: Ант. Бляха, Іван Бляха, Дмитро Мирха, Корній Заяць, Мих. Кіш, Френк Щурек, Макс. Закалюк, Б. Скоцан, Ю. Дзефко, Ант. Денькович, Іван Пенчарський, Григорій Марчук, Іван Колодій, Лука Качановський, Мих. Цалік, Мих. Лесько, Н. Н. (Американець), Іван Коцішко, Юр. Михалко, Вас. Динкович, Влад. Беньовський, Дмитро Цалік, Мих. Олійник, Вас. Цалік. — Разом $43.56.

2) Парохія Клівленд, О., (настоятель: прот. Григорій Хоміцький). Збірка в церкві $40.15.

3) Парохія Ботлер, Па., (настоятель: прот. Григорій Климович). Зложили по $1.00: Стефан Малецький, Леон Ільчишин, Михайло Яхвак, Мих. Процько, Мак. Лаврівський, Анд. Лаврівський, Мих. Гошак, Мих. Потічний, Мих. Сухий, Мих. Ваврик, Ів. Войтина, Пав. Войтович, Вас. Сенько, Мих. Глуговський, Ів. Зальопаний, Іван Олішак; — 55 цнт. Іван Олійник; — по 50 цнт.: Йосиф М. Кукура, Пав. Лігашевський, Ник. Храпко, Ів. Дмитрик, Гр. Павловський, Пав. Бас, Пет. Кіт, Фед. Франчак, Пет. Гавриляк, Гр. Шрамовяк, Петро Андрец, Пет. Рапавий, Ник. Бурка, Мих. Феник, Ів. Марчишин, Мих. Рак, Мих. Козак, Ів. Нагребецький, Пет. Катрич, Ілько Шот, Ант. Шубер, Ів. Чухра, Г. Твердяк, Анд. Синовський, Пет. Леник, Стеф. Десятник, Л. Більович, Ів. Жабіцький, Дм. Циган, Анна Ільчишин; по 25 цнт.: Ів. Хома, Ів. Туровський, Юр. Хавко, Пет. Лончина, Ів. Більович, Фед. Серединський, Мих. Тимко, Мих. Гладиш, Ілько Гавриляк, Мих. Проципин, Вас. Сиванич, Ів. Майкович, Ів. Вайда, Ів. Зембіцький, Ів. Рак, Ів. Вовк, Л. Коцан, Ів. Садлик, Ник. Тхорик, Йос. Цимбала, Ів. Голота; Н. Н. 10 цнт. — Разом $37.90.

4) Парохія Нортгемптон, Па., (настоятель: прот. В. Каськів). Збірка в церкві $37.70.

5) Парохія Дітройт, Міш., (настоятель: о. М. Кашуба). Збірка в церкві $37.50.

6) Парохія Шикаго, Ілл., (Вспр. Архієпископ Ів. Теодорович). Зложили: — $5.00: Вспр. Архієпископ Ів. Теодорович; — $1.25: Яким Новосад; по $1.00: Олекса Штогрин, Іван Савчук, Дамян Шостак, Марія Шевчук, Лев Тягнибік, Ів. Стефанюк, Ів. Кулинич, Вас. Лизак, Ник. Панасюк, Вас. Лярга, Ів. Лащук, Тад. Мищук, Мищук, Гн. Березовський, Вас. Кирилюк, Ник. Гудз; 60 цнт. Ілія Савіцький; по 50 цент.: Стефан Олійник, Мих. Савчин, Ник. Чишвінський, Ник. Пікульський; дрібними датками в церкві $10.47. Разом $34.32.

7) Парохія Вунсокет, Р. Ай., (настоятель о. Й. Ялечко). Збірка в церкві $11.19; на представленню $14.30, о. Й. Ялечко $2.00. Гроші переслали: М. Чагарин, Марія Кінаш, Мих. Скибінський. — Разом $27.50.

8) Парохія Джансон Сиִті, Н. Й. (настоятель: о. А. Рівера). Збірка в церкві $26.25.

9) Парохія Нюарк, Н. Дж., (настоятель: о. В. Новосад). Зложили: по $1.00: о. Вас. Новосад, Юр. Бурбела, Ант. Пітула, Дм. Ковадло, Кат. Євдошин, Ник. Марад, п-ні Марад, п-ні Худзій, Яким Шишковський; дрібними датками в церкві $16.90. Разом $25.90.

10) Парохія Міннеаполіс, Мінн., (настоятель: о. Мих. Запаринюк). Збірка в церкві $24.55.

11) Парохія Бостон, Мас., (настоятель: о. М. Кучера), Збірка в церкві $24.00.

12) Парохія Україна, Н. Д., (настоятель: о. Якобчук). Збірка в церкві $20.00.

13) Парохія Трой, Н. Й., (настоятель: о. Й. Боднар). Збірка в церкві $20.00.

14) Парохія Юнгставн, О., (настоятель: о. Із. Костюк). Збірка в церкві $20.00.

15) Парохія Пасейк, Н. Дж., (настоятель: прот. К. Кирстюк). Збірка в церкві $12.50.

16) Парохія Монесен, Па., (настоятель: о. Л. Весоловський). Збірка в церкві $11.35.

17) Парохія Мілвокі, Віс., (настоятель: о. Ів. Сеньчук). Збірка в церкві $10.00.

18) Парохія Ембрідж, Па., (настоятель: о. Дм. Сідлецький). Збірка в церкві $10.00.

19) Парохія С. С. Пітсбург, Па., (настоятель: о. Л. Кушнір). Збірка в церкві $8.18.

20) Тамс, В. Ва., зложили: $2.00 Микита Магун; $1.00 Іван Магун: — Разом $3.00.

Разом зложено $474.36.

о. Гр. Климович, скарбник.

З чужого гумору.

Суддя до злодія: Яким правом ви так побили пана редактора? — Злодій: Бо він написав у своїй газеті, що я вкрав 5,000 зл.; підчас коли я взяв тільки 4,500 зл. і через те я мав великий клопіт зі своєю старою, яка вимагала від мене ще 500 зл.!

На забаві: Любий пане! Танцюймо поволіше, бо я в жалобі.

Майстер до челядника: Ти ще не вичистив чобіт? — Вже чищу другий! — А деж перший? — Перший вичищу потім.

Гумор і сатира.

НОВІ ОБОРОНЦІ.

„Тризуб", що виходить в Парижі за польські гроші українською мовою, в першій статті під рубрикою „З міжнароднього життя" обороняє Поляків перед Москалями.

„Тризуб" пише: „Між іншим російська еміґрантська преса, зазначуючи цю останню відомість при словах — „російсько-японської війни", ставить знак запитання, наче не розуміючи, які там заслуги могли мати Японці для Польщі за час цієї війни. Коротка память стає у людей на еміґрації".

(„Тризуб" 29. V. 28.)

Що память куцу Москалі
Скорочують і далі,
Ми знаєм добре й взагалі
Другого не чекали.

Нас не дивує Милюков,
Його „товарищи" ес-ери,
Що сподіваються знов
Панами бути в новій ері.

Нас не дивують і Ляхи,
Що ставлять нові тюрми,
Які, мов хижі птахи,
Пакують Вкраїнців в ями.

Нас не дивує, що „Тризуб"
І ті, що пенсію беруть,
Гострять на польські гроші зуб
І працювать в шапи не йдуть;

Дивує лиш, що вже вони
Ляхам в адвокати пішли
І гірш ніж тії Москалі
Тризубську память утяли.

Василь Шкода.

ЩУРІ.

„Еврейская малодьож уходіт із компартії". (З газет.)

Усім відомо те давно,
Що ще в нескінчене судно
Щурі вже лізуть жити;
Коли нещастя ще й не чуть,
Щурі вже знають і не ждуть,
Хто хоче справді утопитись.

Василь Шкода.

ВІНОК.

„З вінків на гробі московського генерала Врангеля визначався та кидався в очі вінок Скоропадського". (З газет.)

„Спи, друже, тихо! Не діждавсь
„Москви великої та взріть,
„Завчасно спатоньки уклавсь...
„Ти вмів Московщину любить.

„Твій предок Швед, а мій — хахол,
„Але вже ми — борці за Русь;
„Ми бились разом за престол,
„І битись далі я клянусь.

„Я маю ще резерви дужі
„И боротись буду до кінця,
„Спи-ж тихо, мирно, славний друже,
„Защитнік царева венца".

„Пішлю листи я у Шикаго,
„Нехай клякнуть січовики,
„У діл не спустимо ми стяги,
„З шляхів не звернемо царських".

Василь Шкода.

Потішив її.

Якась боязка дуже пані іде човном рікою і питається перевізника:

— Будь ласка, чи приключилося вже коли тут, щоби хто з подорожних упав до тої ріки і пропав?

— Ні, прошу пані. Правда, неодин уже впав до тої ріки, але ми все найшли його, хоч би на другий день.

Учитель: Пошляк, назви мені якийсь примір трачення енергії.

Ученик: Коли лисому розказую пригоду, від якої волосся на голові стає дуба.

— Прошу мені дати забезпечуючий замок до дверей.

— Алеж пані щойно вчора купили у нас такий замок.

— Так, але тої ночі злодії відмонтували його і вкрали!

Син: Тату, чи то правда, що ви записалися до пожарної сторожі?

Батько: Правда, сину.

Син: Ах, який я радий! То тепер похорони будуть із музикою!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ